

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. F. Ioannis Nider Ordinis Prædicatorum Theologi De Reformatione Religiosorum Libri Tres

Nider, Johannes

Antverpiæ, 1611

Ne tamen hac occasione nonnulli viri aut feminæ, qui summam nequitiam religionis simulatione contegunt, hanc stigmatum gloriam, superbiæ stimulis incitati, sibi mendaciter arrogent; contra tantum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45728)

per omnes sceleris affines, cælestis ira breui tempore peruagaretur, pœnasque improbi facti exigeret, illa contingi vetuerint. Guilielmus præterea Ebroicensis in Oratione, quam anno 1529. in huius Diuæ commendationem dictauit, plurimos Catharinæ stigmatum osos, repentina infeliciq; morte præreptos, impietatis pœnas dedisse refert. Nominatim autem multis testibus probari posse ait, Doctorem quemdam, cum aduersus illa è suggesto disputaturus pergeret, fulmine ictû concidisse; & Lutetiæ duos iuuenes, qui nefaria contemptione ex ipsius Virginis simulachro, ad diui Eustachij posito, cicatrices manè abraferant, vespere (nequis Deum rebus humanis indormire putaret) Sequanæ aquis submersos periisse; ac demum nonnullos, qui paulò antè quàm ipse scriberet, litem aduersus easdem imagines contestati fuerant, nondum expleto anno, tristem vitæ exitum, qualem scilicet merebantur, habuisse.

§. IX.

CETERVM in tota hac Disputatione duos, & quidem inter se è diametro pugnantes errores, tamquam Scyllam & Charybdim vitare oportet. Vnus est fratris Samuelis à Cassinis;

fano libro 1. Siluæ nuptialis, numero 166. opusculū edidit sub hac inscriptione: *Quod non est possibile aliquam mulierē, licet sanctissimam, recipere stigmata, prout habuit sanctus Franciscus.* Sed ludimur ab homine ad scribendi licentiam libero. Vel enim de potestate naturam superante agit, vel de naturali. Si de illa, error est scriptoris, tam Dei quàm hominum patientia abutentis, cum & immensæ præpotentiq̃ue illius efficiētię modum statuere homunculus ex argilla & luto fictus audeat; & nobis tāquam infans se impositurum confidat, quasi nesciamus Gabrielem Archangelū apud Lucam cap. 1. affirmasse, non esse impossibile apud Deum omne verbum; & Isaiam c. 59. dixisse, Domini manum nequaquam esse abbreviatā; neque memoria teneamus præclaram illam diui Pauli sententiam in Epistola ad Galatas cap. 3. de omnibus cælesti lauacro expiatis: *Non est Iudæus neq; Græcus, non est seruus neque liber, non est masculus neque femina; omnes enim vos unum estis in Christo Iesu.* Itaque si Gabrieli, si Isaiæ, si Paulo credimus, vt necessariò credere debemus, nullū tam extraordinarium donum, tam superum beneficium, tam cæleste signum cuiquam viro Christus concessit; quod si velit, mulieribus communicare
 non

non possit, cum nec Franciscus, nec quifquam virorum, totam eius vim atque facultatem exhausserit. Si verò de naturæ potestate loquitur, profectò nec beatus quidem Franciscus ita plagas habuit, alioquin nos in tantam sui admirationem & venerationem non raperet.

Alter error, & fortè periculiosior, est eorum, qui facilè credunt deterrimis quibusdam mulierculis, ex impotenti effrenataque in diuam Catharinam æmulatione hæc vel talia muliebri temeritate de se arroganter iactantibus: quales fuere in aliis prouinciis plurimæ, & in Hispania nonnullæ, duæ præsertim Olysiponenses (quæ Græcorum more mutuam sibi inuicem testimonium dabant) & quædam Cordubensis. Quarum flagitia vtinam ita obscura fuissent, vt nisi dicerentur à me, perenni obliuione posteris celarentur. At quoniã satanicis illis figmentis, maculæ & dedecori fuerunt duabus sacratis familiis, quarum seraphica instituta violarunt, duabusque clarissimis viribus, excellentium ingeniorum altricibus; non erit ab re impendentibus malis occurrere. Quemadmodum enim sacrorum Martyrum nomen vsurpant fucati Martyres, & Apostolorú adulterini Apostoli, quin etiam & Christi gloriam pseudochristorum exer-

citius aucupatur : ita quoque veras humani generis Redemptoris ancillas, hæ artificiosæ feminæ, diuæ nimirum Catharinæ competitorices, æmulabantur. Ceterum vt ex laruatorum Martyrum, Apostolorum, & Christorum sceleribus, nihil gloriæ detrahitur veris Martyribus, aut Apostolis, aut Christo Domino : ita harum figmenta, beatæ Catharinæ eiusque sociarum honorẽ apud viros prudentes haudquaquam minuere debent ; sed cautiores eos reddere, ne præcipiti iudicio, quemadmodum populus, qui specie sanctitatis facillimè circumuenitur, inani- bus illarum insomniis (versutiis dicam verius) credant.

Nam istius farinæ aut furfuris mulierculæ, vel ex imperitia, quàm sit perniciosum in diuinis rebus mentiri ignorant, atq; ideò somnia oculorumq; ludibria tamquam visa & gesta narrant, vel ex insatiabili cenodoxia appetitu laudem in impudenti mendacio ponunt ; eisque testimonium ludus est, iusiurandum iocus, & sapientium existimatio vanitas, dummodò ex miniatis cicatricibus, aut styli cuspide confectis, & arte aliqua conseruatis plagis, gloriosum inter plebeios nomen consequantur. Operæpretium igitur erit, ne ab ipsis infatuemur, de eis cum ratione dicere, quod obfirmato animo Thomas

mas

mas Apostolus olim de Rēdemptore nostro, qui nec falli nec fallere poterat, inconsideratè dixit: *Nisi videro in manibus eius fixuram clauorū, non credam.* Contra quam nonnulli nimium creduli faciunt, qui spirituali, vt ita dicā, mulierositate ducti, mentium feminarum ecstases, id est (vt ego interpretor) furores; visa, id est insomnia; vaticinationes futurorumque euentuum prædictiones, id est meras nugas; Diuorum ad eas aduentantium, aut aliorum mortuorum, de suæ æternæ salutis vel fiducia vel desperatione eis multa narrantium colloquia, id est dæmonum scelerata commercia; sacros ardores (ipsarum enim vocabula interdum retinemus) id est gehennæ igniculos; spiritualia monita, id est præmeditados errores; miracula, id est præstigias; sanctitatem, id est superstitionem; corporum macerationem, id est insignem hypocrisim; stigmata, id est perniciofa Luciferi, ad capiendos homines, stratagemata, vel sophismata; ingēti plausu, apertoque sinu excipiunt, ac proinde earum fide, imò perfidia miserè eluduntur: non secus quàm si quis rusticus, simiarum gesticulationes, tamquam si benè moratorum hominū aut siderum compositi motus essent, attentissimè consideraret, in ipsis curiosè philosopharetur, in eoque studio tempus &

456 DE D. CATHARINÆ SĒNENSIS
mentem perderet. Hæc verò non obscure,
nec dubitanter affirmo. Diuus namque An-
toninus Archiepiscopus Florentinus, cuius
iudicium apud Eugenium I V. magni pon-
deris fuit, in prima suæ Theologiæ parte ti-
tulo octauo cap. 2. sub finem, & in tertia hi-
storiæ parte titulo 19. in vltimis verbis vn-
decimi capitis, & titulo 23. cap. 8. in cal-
ce §. Quarti, apertissimè docet, non omnia
etiam sanctorum hominum visa, aut si ma-
uis reuelationes, indubitatae fidei & verita-
tis esse; quia nonnumquam viri pij alluci-
nantur. Quid, obsecro, vir sanctissimus di-
ceret, de his quæ illitterati viri, temerariæ-
que mulieres, ad nominis celebritatem con-
sequendam, religionis & prolixæ sacrarum
rerum meditationis velo tecti, confingunt?
Nam in quemuis eorum mirificè quadrat,
quod de se ipso Terentius dixit:

*Poëta cum primùm animum ad scriben-
dum appulit,*

Id sibi negotij credidit solùm dari,

Populo vt placerent, quas fecisset fabulas.

Passim tamen nonnullos reperies, qui vt
sunt otiosi, nulli alio negotio vacent, quàm
vt ex his fraudum magistris nouum aliquid
audiant, & quæ ab illis vana suspicione aut
simulatione dicuntur, pro certis habeant,
atque vt Delphica quædam oracula per fo-
rum,

rum, per vicos, per compita dissipent. Porro phanaticis illis, quod in buccam venit de quavis re proposita liberè garrientibus, & cuique negotio sese vtrò ingerentibus, si fortè fortuna quidquam, vt dixerant aut optauerant, prosperè euenerit; continuò hi sacrarum rerum inepti existimatores, tamquam vaticinium aut prodigium insolenti ostentatione venditant. Quæ omnia quamuis nil stabilitatis habeant, plebem à solida veritate alienissimam (vix enim quidquam sanctuarij pondere examinat) in stuporem vertunt, & ad superstitionum mystagogos supra modum venerandos amandofq; pelliciunt: sed à viris diuina prudentia præditis excussa, extemplò inanissima reperiuntur, fraudis scilicet & stultitiæ plena.

Plura de his, aliisq; improbis vtriusque sexus hominibus, narrare potuissem; sed ne plus iniucunditatis atque fastidij in hanc disputationem afferam, cum hæc legi sine molestia nequeant, ad Siluësem Episcopum Aluarum Pelagium Minoritam, qui sub Ioanne XXI. religionis & doctrinæ laude multis præluxit, lectorem mitto. Nam in libro cui De Ecclesiæ planctu titulum fecit, plurima ad hoc argumentum pertinentia memorat, & quidem expertus, & aliquando ab hac hominum fæce delusus, vt inge-

nuè concedit. Nec pauciora leget apud nostrū IOANNEM NIDER in Formicarij libro, quem Patribus Basileensis Concilij (nōdum ab Eugenio Pontifice exauctorati) publicè recitauit. Nobis autem præ utroque adiumento fuit, commentarium De vita spiritali à B. Vincentio Ferrario editum. Nam capite 12. & 13. apertissimè docet, quàm facile huiusmodi negotiis, supremus mendaciorum technarumque architectus diabolus, se permiscere possit, ac soleat, crebrò se lucis angelū simulans. Ex quo effectū est, vt sæpè à satanicis viris aut feminis, de suis (quas & ipsi ita vocant, & nos docendi causa sic nunc appellamus) reuelationibus, apparitionibus, sentimentis, corporum ardoribus, & tandem raptibus, cōsultus nullam prorsus fidem eis habuerim, sed illicò vniuersa contempserim, & deinceps mendaciis resperfa fuisse experimento didicim. Equidem non inficior, quod (ne longiùs abeam) vel hīc Valentij in Ioanne Micone, Ludouico Bertrando, & Nicolao Factore, quos in cælum merita vocarunt, experti sumus; nimirum Sanctos sæpè à Deo de rebus futuris præmoneri, sæpè à cælitibus, aut ab illis qui purgante igne cruciantur conueniri, sæpè in ecstasim rapi, sæpè etiam verè dicere posse quod de se ipso Re-

gius

gius Vates inquit: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* innuens videlicet eam, quæ ex rerum diuinarum intima vehementique contemplatione capitur, siue voluptatem, siue mœstitiam, interdum ex animo in corpus diffundi, illudque peculiari aliquo iucunditatis, aut cruciatus sensu, vt in stigmatum inflictione accidit, afficere. Sed hæc longè aliter spectatæ sanctitatis viris atque feminis, quàm istis simulandi dissimulandi que egregiis artificibus vsu venire, tam certum est, quàm quod certissimum. Quod autem qualève sit inter hos atque illos discrimen, & quomodo lupi à canibus, vulpes ab agnis, inauratum æs à solido auro, fermētum dæmonis ab azymo & sinceritate Christiana, Satanæ versutia à disciplina Christi, discerni queant, aliud discendi tempus magis idoneum dabitur. Interim immensas supremæ Veritati, cui omne mendacium displicet, gratias ago; quòd, vt olim altaria, imagines, tabellæ, atque dona, quæ vulgi errore, fictorumque prodigiorum & simulate sanctitatis nomine, quibusdã sceleratis viris aut feminis iuxta eorum sepulchra atque idola, nonnulli delictorum complices & maleficiorum satellites, cum gloriosis, sed mendacibus laudationibus epitaphiisque erigi ac poni curauerant, admirabili

460 DE D. CATHARINÆ SENENSIS
bili illustrium Inquisitorum vigilantia dili-
gentiâque prorsus diruta, deleta, ac solo æ-
quata fuere, & improborum ossa, aut com-
busta, aut in mare proiecta, vt Petri Ioan-
nis, Guillermi Cornelij, Hermanni Ferra-
riensis, Guidonis à Lacha, & nescio cuius
Guillermæ, quoniam post eorum interitum
ac celebrem humationem, habita de ipso-
rum vita atque obitu diligenti inquisitione,
illâ frequentibus flagitiis confersam, hunc
nec pium, nec pacatum, nec virtutum odo-
re fragrantem, sed odiosum, & execrandum
fuisse compertum est; ita quoque nostro sæ-
culo eorumdem sacrorum iudicum acri se-
ueritate, & Dei domus zelo, quo dies atque
noctes, Dauidis exemplo, aduersus religio-
nis violatores exeduntur, tot commentitiæ
ecstases, artificiosæ vaticinationes, fictitię ap-
paritiones conticuere, atque ementita stig-
mata refrixere. id quod inter vberimos fru-
ctus, quos sacrum Inquisitionis Officium,
diuina prouidentia ad nostra tempora refer-
uatum, Ecclesiæ Catholicę attulit, numera-
ri debet. Aliter enim dæmonis astu fortasse
iam factum esset, vt non modò, ob recen-
tium hypocritarum multitudinem, quid in-
ter viuentes pios impiósque intersit, vix dig-
nosci posset, verùm etiam vt populus videns
eos quorum scelerum meminit, tamquam
san-

sanctos post mortem ab aëclis commendarari, iustam existimationem sanctamque opinionem deponeret illorum, qui propter eximiam vitæ sanctitatem, cum Christo felicissimè regnant, quamuis nondum fuerint publica celebritate Beatorum numero aggregati.

§. X.

SED vt paucis ad hæc additis finem dicendi faciam (nam satis huius Disputationis magnitudo creuit) relegandas omnino censeo, duas ultra omnem hyperbolem insulas superlationes: vnâ vulgariū quorundam poëtarum, qui beatum Franciscū, stigmatibus receptis, tam similem humani generis Seruatori euasisse aiunt, quàm ouum ouo; adeò vt si ambo cinericiis vestibibus induti, simul Deiparæ virgini insperanti occurrerent, haud facilè primo aspectu ab illa internoscerentur. O miserum sæculum, quo talia effundere licet! Numquid fulgentissimo Soli incēsa stipula æquabitur, vt quanta sit illius immensitas, quanta huius paruitas, minimè agnoscat? Certè oues & capræ suos fœtus ab alienis nullo negotio discernunt; & aues, quos ex ouis excluderint pullos, sine errore diiudicant: & feminarum sapientissima, in suo agnoscendo filio, præ
cun-